

**Studia
Politicae Tom 14
Universitatis
Silesiensis**

WYDAWNICTWO
UNIwersYTETU ŚLĄSKIEGO
KATOWICE 2015

**Studia
Politicae
Universitatis
Silesiensis
Tom 14**

PRACE
NAUKOWE

UNIWERSYTETU
ŚLĄSKIEGO
W KATOWICACH

NR 3322

Studia Politicae Universitatis Silesiensis

Tom 14

pod redakcją
Jana Iwanka i Rafała Glajcara

Redaktor serii: Nauki Polityczne
Mariusz Kolczyński

Recenzenci

Jerzy Mizgalski, Rafał Riedel, Dariusz Skrzypiński

Rada Programowa „Studia Politicae Universitatis Silesiensis”

Andrzej Antoszewski (Uniwersytet Wrocławski)

Roman Bäcker (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu)

Bogusława Dobek-Ostrowska (Uniwersytet Wrocławski)

Ján Koper (Matej Bel University in Banská Bystrica, Slovakia)

Barbara Krauz-Mozer (Uniwersytet Jagielloński)

Tomasz Mielczarek (Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach)

Andrzej Podraza (Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II)

Alicja Stępień-Kuczyńska (Uniwersytet Łódzki)

Stanisław Sulowski (Uniwersytet Warszawski)

Tadeusz Wallas (Uniwersytet im. A. Mickiewicza w Poznaniu)

Ryszard Zięba (Uniwersytet Warszawski)

Kolegium Redakcyjne

Jan Iwanek (przewodniczący)

Mariusz Kolczyński, Mieczysław Stolarczyk, Sylwester Wróbel,

Rafał Glajcar (sekretarz)

Publikacja jest dostępna także w wersji internetowej:

Central and Eastern European Online Library

www.cceol.com

Spis treści

Od Redakcji	9
-----------------------	---

Systemy polityczne i gospodarcze

Tomasz Kubin: Economic system of the European Union. Between particularism and universalism	15
Mirosław Matyja: Dysfunkcjonalność szwajcarskiego systemu demokracji bezpośredniej na przykładzie procesu integracji mniejszości muzułmańskiej	40
Agnieszka Kandzia: Republika australijska — zarys problemu	64

Polityka społeczna

Bożena Zasępa: Prognozy demograficzne dla Polski do roku 2050 — analiza wybranych aspektów procesu starzenia się populacji	81
Paweł Grzywna: Bezpieczeństwo zdrowotne — wprowadzenie do problematyki	105
Natalia Stępień: Wyrównywanie szans edukacyjnych w warunkach polskiej szkoły po 1989 roku. O potrzebie polityki wyrównywania szans edukacyjnych	122

Stosunki międzynarodowe

Tomasz Okraska: Polityka wewnętrzna ChRL jako czynnik w relacjach chińsko-indyjskich	137
--	-----

Komunikowanie społeczne

Tomasz Głogowski: Dziennikarstwo wobec nowych mediów. Szanse i zagrożenia 165

Recenzje i omówienia

Krzysztof Obremski: *Wizerunki medialne polityków: Lech Kaczyński, Donald Tusk, Bronisław Komorowski*. Wydawnictwo Naukowe UMK, Toruń 2014, ss. 214 (Łukasz Goniak) 183

Noty o Autorach 189

Table of Contents

From Editorial	9
--------------------------	---

Political and economic systems

Tomasz Kubin: Economic system of the European Union. Between particularism and universalism	15
Mirosław Matyja: Disfunctionality of the Swiss system of direct democracy on the example of the integration of the Muslim minority	40
Agnieszka Kandzia: Australian republic — an outline of the problem	64

Social Politics

Bożena Zasępa: The population projects of Poland to 2050 — analysis of selected aspects of the population aging	81
Paweł Grzywina: Health security — an introduction to the problems	105
Natalia Stępień: The equalization of the educational chances in Polish school after 1989. About the necessity of the policy of equal educational chances	122

International Relations

Tomasz Okraska: International policy of the PRC as a factor in Sino-Indian relations	137
--	-----

Social Communication

Tomasz Głogowski: Journalism in comparison with new media. Opportunities and threats	165
--	-----

Reviews and Discussions

Krzysztof Obremski: <i>Wizerunki medialne polityków: Lech Kaczyński, Donald Tusk, Bronisław Komorowski</i> . Wydawnictwo Naukowe UMK, Toruń 2014, ss. 214 (Łukasz Goniak)	183
Notes about the Authors	189

Od Redakcji

Oddajemy w Państwa ręce czternasty tom wydawnictwa ciągłego „Studia Politicae Universitatis Silesiensis”. Zgromadzone w nim artykuły są efektem badań prowadzonych przez pracowników oraz doktorantów Instytutu Nauk Politycznych i Dziennikarstwa Uniwersytetu Śląskiego, a także przedstawicieli innych ośrodków naukowych w Polsce i za granicą. Jeden z artykułów jest napisany w języku angielskim, pozostałe w języku polskim.

Ze względu na problematykę poszczególne teksty pomieszczono w czterech blokach tematycznych. W pierwszym z nich, zatytułowanym „Systemy polityczne i gospodarcze”, znalazły się trzy artykuły. Tekst otwierający, autorstwa Tomasza Kubina, *Economic system of the European Union. Between particularism and universalism* poświęcony został analizie systemu gospodarczego Unii Europejskiej. Zagadnienie to jest interesujące już chociażby względu na fakt, że problematyka ta najczęściej ujmowana bywa w kontekście funkcjonowania państw narodowych i rzadko odnosi się do organizacji międzynarodowych. Autor zwraca uwagę zarówno na specyficzne cechy charakterystyczne dla poszczególnych państw członkowskich Unii Europejskiej, jak i na uniwersalne tendencje będące konsekwencją procesów integracji. Nie ogranicza się przy tym do analizy aspektów teoretycznych, ale odwołuje się także do praktycznej sfery funkcjonowania systemu gospodarczego UE.

Kolejny tekst, zatytułowany *Dysfunkcjonalność szwajcarskiego systemu demokracji bezpośredniej na przykładzie procesu integracji mniejszości muzułmańskiej*, którego autorem jest Mirosław Matyja, poświęcony został interesującemu zagadnieniu, łączącemu dwa ważne wątki we współczesnej politologii, a mianowicie funkcjonowaniu instytucji demokracji bezpośredniej i roli mniejszości muzułmańskiej w demokratycznym systemie politycznym. Autor polemizuje z tezą pojawiającą się w literaturze dotyczącej szwajcar-

skiego systemu politycznego, jakoby mechanizmy demokracji bezpośredniej nie wpływały negatywnie na integrację religijną mniejszości muzułmańskiej. Jego zdaniem uniemożliwienie wyznawcom islamu korzystania z pełni praw potwierdza występowanie zjawiska dysfunkcjonalności w szwajcarskim systemie demokracji bezpośredniej.

Dział „Systemy polityczne i gospodarcze” zamyka artykuł Agnieszki Kandzi, noszący tytuł *Republika australijska — zarys problem*. Poświęcony jest on zagadnieniu, które, mimo długoletniej obecności w debacie publicznej w Australii, jest niezmiennie aktualne. Ruch republikański w tym państwie wciąż działa aktywnie na rzecz odrzucenia monarchy brytyjskiego jako głowy państwa. Czy jest szansa na utworzenie republiki australijskiej? Poszukując odpowiedzi na to pytanie, warto sięgnąć do tekstu młodej badaczki.

Drugi z wyodrębnionych w niniejszym tomie działów, „Polityka społeczna”, obejmuje cztery artykuły. Pierwszy z nich, którego autorką jest Bożena Zasepa, zatytułowany został *Prognozy demograficzne dla Polski do roku 2050 — analiza wybranych aspektów procesu starzenia się populacji*. Jego tytuł w pełni odzwierciedla kwestie, jakie się w nim znalazły. Procesy starzenia się społeczeństwa stają się jednym z najważniejszych wyzwań, przed którym stają rządzący w poszczególnych państwach. W najbliższych latach problem ten zacznie się nasilać również w Polsce. Już dzisiaj należy podejmować działania zmierzające do minimalizacji skutków tych niekorzystnych tendencji. Konsekwencje zaniechań będą miały negatywny wpływ na sferę zarówno polityki, jak i gospodarki oraz bezpieczeństwa społecznego.

Kolejny artykuł w tym dziale, autorstwa Pawła Grzywny, nosi tytuł *Bezpieczeństwo zdrowotne — wprowadzenie do problematyki*. Autor koncentruje się na problemie obecnym w polskim dyskursie politycznym od początku lat dziewięćdziesiątych ubiegłego stulecia. Jednocześnie podkreśla on, że bezpieczeństwo zdrowotne, stając się odrębną kategorią teoretyczną, wymaga nieustannych zabiegów doprecyzowujących.

Natalia Stępień w artykule *Wyrównywanie szans edukacyjnych w warunkach polskiej szkoły po 1989 roku. O potrzebie polityki wyrównywania szans edukacyjnych* skupia się na działaniach służących temu celowi, podejmowanych przez władze oświatowe po 1989 roku. Zwracając szczególną uwagę na skutki reformy edukacyjnej z 1999 roku, podkreśla ona, że wobec braku skuteczności wdrażanych mechanizmów wyrównawczych należałoby rozważyć implementację kompleksowego programu polityki wyrównywania szans edukacyjnych.

W dziale „Stosunki międzynarodowe” znalazł się artykuł Tomasza Okraski *Polityka wewnętrzna ChRL jako czynnik w relacjach chińsko-indyjskich*. Autor zwraca uwagę na zmiany w polityce chińskiej po objęciu

władzy przez Xi Jinpinga w 2012 roku. Zarówno zamierzone, jak i nieoczekiwane efekty jego działań mogą mieć wpływ na relacje chińsko-indyjskie. Uchwycenie wpływu sytuacji na krajowej scenie politycznej w Państwie Środka na jego relacje z Indiami jest niezmiernie interesujące i tym istotniejsze, że w sensie politycznym i ekonomicznym Chiny są bardzo ważnym partnerem dla Indii.

Ostatni artykuł w niniejszym tomie, zatytułowany *Dziennikarstwo wobec nowych mediów. Szanse i zagrożenia*, autorstwa Tomasza Głogowskiego, stanowi zawartość działu „Komunikowanie społeczne”. Punktem wyjścia analizy przeprowadzonej przez autora jest sytuacja mediów tradycyjnych, które w obliczu dynamicznego rozwoju nowych kanałów komunikowania muszą sprostać stojącym przed nimi wyzwaniom. Kwestia ta jest z kolei ściśle powiązana z pytaniem o kondycję współczesnego dziennikarstwa. Czy pojawienie się nowych mediów stanowi szansę dla dziennikarzy, czy zagrożenie? A może jedno i drugie...

Tradycyjnie zwieńczeniem tomu jest dział „Recenzje i omówienia”, w którym tym razem znalazła się przygotowana przez Łukasza Goniaka recenzja książki Krzysztofa Obremskiego *Wizerunki medialne polityków: Lech Kaczyński, Donald Tusk, Bronisław Komorowski*.

Mamy nadzieję, że wszystkie teksty zamieszczone w prezentowanym tomie „*Studia Politicae Universitatis Silesiensis*” zwrócą Państwa uwagę i zachęcą do uczestnictwa w szerokiej debacie politologicznej.

Redaktorzy tomu

Noty o Autorach*

Tomasz Kubin, dr — adiunkt w Zakładzie Stosunków Międzynarodowych w Instytucie Nauk Politycznych i Dziennikarstwa Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach

Mirosław Matyja, prof. dr — Swiss Financial Market Supervisory Authority FINMA

Agnieszka Kandzia, mgr — asystent w Zakładzie Teorii Polityki i Myśli Politycznej Instytutu Nauk Politycznych i Dziennikarstwa Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach

Bożena Zasepa, dr — adiunkt w Zakładzie Polityki Społecznej Instytutu Nauk Politycznych i Dziennikarstwa Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach

Paweł Grzywna, mgr — asystent w Zakładzie Polityki Społecznej Instytutu Nauk Politycznych i Dziennikarstwa Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach

Natalia Stępień, dr — adiunkt w Zakładzie Polityki Społecznej Instytutu Nauk Politycznych i Dziennikarstwa Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach

Tomasz Okraska, mgr — asystent w Zakładzie Stosunków Międzynarodowych w Instytucie Nauk Politycznych i Dziennikarstwa Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach

Tomasz Głogowski, mgr — doktorant w Instytucie Nauk Politycznych i Dziennikarstwa Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach

Łukasz Goniak, mgr — Wydział Politologii i Studiów Międzynarodowych Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu

* Według kolejności w tomie

Redakcja i korekta
Barbara Konopka
Krystian Wojcieszuk

Projektant okładki i stron działowych
Beata Klyta

Redaktor techniczny
Barbara Arenhövel

Łamanie
Bogusław Chruściński

Copyright © 2015 by
Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego
Wszelkie prawa zastrzeżone

ISSN 0208-6336

ISSN 1895-3492

(wersja drukowana)

ISSN 2353-9747

(wersja elektroniczna)

Wydawca
Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego
ul. Bankowa 12B, 40-007 Katowice
www.wydawnictwo.us.edu.pl
[e-mail:wydawus@us.edu.pl](mailto:wydawus@us.edu.pl)

Wydanie I. Nakład 90 + 50 egz. Ark. druk. 12,0.
Ark. wyd. 16,0. Papier offset. kl. III, 90 g.

Cena 20 zł (+ VAT)

Druk i oprawa: EXPOL, P. Rybiński, J. Dąbek
Spółka Jawna, ul. Brzeska 4, 87-800 Włocławek

Więcej o książce

CENA 20 ZŁ
(+ VAT)

ISSN 0208-6336
ISSN 2353-9747